

2 กุมภาพันธ์
วันพื้นที่
ชุ่มน้ำ
โลก

อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ โลกร้อนบรรเทาได้ หากใส่ใจในพื้นที่ชุ่มน้ำ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
www.onep.go.th

โลกร้อนบรรเทาได้หากดูแลพื้นที่ชุ่มน้ำ และความหลากหลายทางชีวภาพ

❖ การสูญเสียสิ่งมีชีวิต... ขาดแคลนอาหาร... การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ...
เกิดความแห้งแล้ง... การเพาะปลูกเสียหาย... ขาดแคลนน้ำ... การปรับตัว...
เกิดอุทกภัย... การลดผลกระทบ... โลกร้อน... ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์... สิ่งมีชีวิตสูญพันธุ์ ❖

คำกล่าวทั้งหมดนี้ มักพบตามหน้าหนังสือพิมพ์ ทางโทรทัศน์
ป้ายโฆษณาและจากวิทยุ มีเรื่องราวมากมายที่อยู่เบื้องหลังถ้อยคำ
เหล่านี้ การปฏิเสธและไม่ยอมรับผลกระทบที่เกิดจากมนุษย์ต่อ
สิ่งแวดล้อมได้แสดงผลแล้ว

ในปี 1994 กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลง
ภูมิอากาศ มีผลบังคับใช้ทำให้เกิดการรับรู้ถึงปัญหาการเปลี่ยนแปลง
ภูมิอากาศในไม่ช้าที่่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ซึ่งเป็นประเด็น
ที่มีความท้าทายเป็นพิเศษเมื่อหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ไขปริศนา
ในขณะนั้นน้อยกว่าในปัจจุบันมาก จนถึงปัจจุบันนี้ ยังมีบางคนที่ยัง
ไม่ยอมรับหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ว่าโลกร้อนขึ้น ขณะเดียวกันมี
อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นความตกลง
ระดับโลกที่ให้ความสนใจโดยตรงต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
ในโลก ในปี 2002 อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
ได้เสนอให้มีการรณรงค์เป้าหมาย การลดอัตราการสูญเสียความหลากหลาย
ทางชีวภาพลงอย่างมีนัยสำคัญทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาคและระดับชาติ
ภายในปี 2010 หรือ "เป้าหมาย 2010" และในปีหนึ่งองค์การสหประชาชาติ
ได้ประกาศให้เป็นปีสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ และการ
เปลี่ยนแปลงภูมิอากาศก็เป็นปัจจัยคุกคามหนึ่งที่ทำให้เกิดการสูญเสีย
ความหลากหลายทางชีวภาพ

หัวข้อของวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลกปีนี้ กำลังมองที่ประเด็นหลักทั้งสองเรื่อง
คือ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และการเปลี่ยนแปลง
ภูมิอากาศ โดยมีพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นตัวแสดงความสัมพันธ์นั้น และแสดง
ความสำคัญต่อมวลมนุษย์ เรากำลังดูบทบาทของมนุษย์ที่ทำให้
เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และการเปลี่ยนแปลง
ภูมิอากาศและพวกเรา

ควรรหาทางแก้ไข พื้นที่ชุ่มน้ำได้รับความเสียหายจากการที่มนุษย์
ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ แต่ถ้ามีการจัดการอย่างดี
ระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำและความหลากหลายทางชีวภาพก็จะมีบทบาท
ในการลดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ซึ่งมีความสำคัญ
มากที่ช่วยมนุษย์ปรับตัวให้ผ่านพ้นวิกฤตการณ์ที่มีต่อความมั่นคง
ทางอาหารและทรัพยากรน้ำ ดังคำขวัญของวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลกปีนี้

"โลกร้อนบรรเทาได้ : หากใส่ใจในพื้นที่ชุ่มน้ำ"

ก่อนที่เราจะมุ่งเน้นเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำ ให้มาดูก่อนเป็นอันดับแรกที
ตัวมนุษย์เราและการกระทำของเราที่มีต่อสิ่งแวดล้อม การเปรียบเทียบ
ผลกระทบของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อมของโลกเราได้แสดงให้เห็นอย่าง
เด่นชัดในการประเมินของกองทุนสัตว์ป่าโลก (WWF) ที่มีต่อ
รอยเท้าทางนิเวศของมนุษย์ (human ecological footprint) ที่มีต่อ
แผนภูมิในหน้ากลางแสดงอุปสงค์ของมนุษย์ที่มีต่อโลกในเรื่องของ
ความต้องการผืนดิน และผืนน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อให้ได้
ทรัพยากรที่เราใช้และรองรับของเสียของพวกเรา ซึ่งมีช่วง
ความต้องการตั้งแต่ 10 เฮกแตร์ต่อคน ในประเทศที่ร่ำรวยจนถึง
น้อยกว่า 1 เฮกแตร์ ในประเทศที่กำลังพัฒนา โปรดพิจารณาดู
ในแผนภูมิ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ความสนใจในแผ่นพับฉบับนี้
ดูความแตกต่างระหว่างประเทศต่างๆ ในการปลดปล่อยก๊าซ
เรือนกระจก จากการใช้พลังงานที่มาจากฟอสซิล นี่เป็นบทความ
ที่น่าเศร้าที่เราต้องแสดงความรับผิดชอบ และอาจต้องเตือนตนเอง
ถึงความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลและความรับผิดชอบของ
ประเทศชาติ

อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ- มนุษย์เราอยู่ที่ไหน

ความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ คืออะไร สำหรับคนหลายคน ความหลากหลายทางชีวภาพหมายถึงชนิดพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต หมายถึง เสือ หมีขั้วโลก อีปโป และกบ มีความเข้าใจน้อยมากเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งไม่ใช่แค่ชนิดพันธุ์ แต่เกี่ยวกับระบบนิเวศและพันธุกรรมด้วยและนั่นคือหัวข้อของวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลกในปีนี้

สิ่งมีชีวิตทุกชนิดในโลกล้วนเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานของระบบนิเวศ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ซับซ้อนที่มีการทำงานตลอดเวลาอันประกอบด้วย ประชากรพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ และสภาพแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต (น้ำ ดิน แร่ธาตุต่างๆ) ที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันเป็นหน่วยดำเนินงาน

มีหลักฐานมากมายที่แสดงว่าการใช้ชีวิตในปัจจุบัน เป็นสาเหตุของการสูญเสยสิ่งมีชีวิตในโลกอย่างไม่เคยมีมาก่อน และการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเป็นเหตุให้สถานการณ์การสูญเสยเลวร้ายมากขึ้น กรอบในด้านขวาแสดงให้เห็นถึงการสูญเสยสิ่งมีชีวิตที่อาศัยและพึ่งพาพื้นที่ชุ่มน้ำ ผลสรุปคืออะไร ก็คือสิ่งมีชีวิตในพื้นที่ชุ่มน้ำกำลังอยู่ในฐานะลำบาก ซึ่งส่งผลถึงระบบนิเวศ สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างมากสำหรับมวลมนุษย์ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นคนรวยหรือคนจน ตราบเท่าที่เรายังมีชีวิต

“โลกจะไม่ไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดสำหรับการลดการสูญเสยความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างไม่มีความสำเร็จในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คือการเพิ่มความตระหนักของมนุษย์ที่ต้องพึ่งพาความหลากหลายทางชีวภาพและการบริการของระบบนิเวศ”

โดย เจมส์ สมาร์ท ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ IUCN

สิ่งมีชีวิตในพื้นที่ชุ่มน้ำที่กำลังถูกคุกคาม

(ข้อมูลจาก IUCN Red List, BirdLife International และ Wetlands International)

นกน้ำ

■ 826 ชนิดทั่วโลก หรือร้อยละ 17 ที่ Bird Life International ได้ขึ้นบัญชีไว้ว่ากำลังถูกคุกคาม

■ 1,138 ชนิด หรือร้อยละ 41 มีแนวโน้มที่จะมีจำนวนประชากรลดลง

นกน้ำเป็นนกที่ถูกคุกคามมากกว่านกประเภทอื่น และในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็วกว่าแต่ก่อนมา

สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมที่พึ่งพาพื้นที่ชุ่มน้ำ

■ มีการประเมินว่าร้อยละ 38 ของสัตว์ที่พึ่งพาน้ำจืดกำลังถูกคุกคาม ประกอบด้วย มานาที และโลมาน้ำจืด ซึ่งทุกชนิดได้รับการประเมินว่ากำลังถูกคุกคาม

■ สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมในพื้นที่ชุ่มน้ำถูกคุกคามมากกว่าสัตว์เลื้อยลูกด้วยนมที่เป็นสัตว์บก (ร้อยละ 21 ถูกคุกคามแล้ว) รวมนกน้ำด้วย

ปลาน้ำจืด

■ ร้อยละ 33 ของปลาน้ำจืดในโลกได้รับการประเมินว่าถูกคุกคาม

สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

■ ร้อยละ 26 ของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกที่อาศัยในน้ำจืดในโลกได้รับการพิจารณาว่ากำลังถูกคุกคาม

■ ในภาพรวม สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

ซึ่งรวมถึงพวกที่อาศัยอยู่ปากและในพื้นที่ชุ่มน้ำกำลังเผชิญกับสภาพที่เลวร้าย คือ ร้อยละ 29 ของสิ่งมีชีวิตกลุ่มนี้ในโลกกำลังถูกคุกคาม

■ มีสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกอย่างน้อย ร้อยละ 42 กำลังมีจำนวนประชากรลดลง มีแค่ร้อยละ 1 เท่านั้น ที่แสดงว่ามีประชากรเพิ่มขึ้น

เต่า

■ ร้อยละ 72 ของจำนวนเต่าน้ำจืดทั้งหมด 90 ชนิด ได้รับการประเมินว่ากำลังถูกคุกคาม

■ เต่าทะเล 6 ชนิดจาก 7 ชนิด กำลังถูกคุกคาม ในขณะที่เวลาส่วนใหญ่เต่าทะเลอาศัยอยู่ในมหาสมุทร แต่เต่าทะเลใช้พื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเลสำหรับวางไข่ และพักตัวอ่อน

จระเข้

■ มีจระเข้ร้อยละ 43 กำลังถูกคุกคาม ซึ่งข้อมูลนี้ได้ทำการประเมินเมื่อกว่าสิบปีที่แล้ว จากข้อมูลการประเมินในปัจจุบัน แสดงว่ามีจระเข้ 3 ชนิดจาก จระเข้ทั้งหมด 5 ชนิด กำลังถูกคุกคาม (ร้อยละ 60)

ปะการัง

■ ร้อยละ 27 ของปะการัง ได้รับการประเมินว่ากำลังถูกคุกคาม

การบริการของระบบ นิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ

ในขณะที่เป็นการยากที่จะระบุเกี่ยวกับผลกระทบต่อการ
การทำงานของระบบนิเวศ เมื่อมีการสูญเสียสิ่งมีชีวิต
1 ชนิด เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางว่าระบบนิเวศ
ที่ไม่ถูกรบกวน มีความอุดมสมบูรณ์ ไม่เกิดความ
เสื่อมโทรมอันเกิดจากผลกระทบของการ
กระทำของมนุษย์ โดยปกติจะมีความ
หลากหลายทางชีวภาพสูงมาก มีสิ่งมี
ชีวิตหลายชนิดมากกว่าระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม และ
มีคุณค่าทางเศรษฐกิจต่อมนุษย์สูงเพราะการบริการจาก
ระบบนิเวศ การสูญเสียสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศเป็นต้นซึ่ง
ถึงความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ และเป็นการลดความ
สามารถในการฟื้นตัวของระบบนิเวศ ความสามารถ
ในการฟื้นตัวมีความสำคัญต่อระบบนิเวศมาก เพราะ
ช่วยป้องกันและรักษาความสามารถในการ
บริการของระบบนิเวศอย่างต่อเนื่อง แม้ว่า
จะเกิดการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ
การให้บริการของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ
ได้แก่ น้ำ ทรัพยากรประมง การเติมน้ำ
ให้แหล่งเก็บกักน้ำใต้ดิน การทำให้น้ำสะอาดและการ
กำจัดของเสีย การป้องกันน้ำท่วมและป้องกันพายุ
น้ำหนานการและความเชื่อ ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งจำเป็น
ต่อการดำรงชีวิตของมวลมนุษย มีนักเศรษฐศาสตร์
บางกลุ่มได้ประเมินคุณค่าของการให้บริการเหล่านี้
เป็นมูลค่าประมาณปีละ 1.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ

การให้บริการทางนิเวศ :
ประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับจาก
ระบบนิเวศ

**ความสามารถในการฟื้นตัว
ของระบบนิเวศ :**
เป็นความสามารถในการรักษา
การให้บริการทางนิเวศไว้ได้ แม้ว่า
สภาพแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงไป

แม่น้ำลำคลองที่มีการตัดพื้นคลองและทำเขื่อน
ริมตลิ่งด้วยคอนกรีต เพื่อปรับปรุงการคมนาคม
ขนส่ง หรือบางที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในช่วงที่ฝนตก
หนักมาก แม่น้ำลำคลองเหล่านี้มีความหลากหลาย
ทางชีวภาพน้อย และให้
บริการทางนิเวศได้น้อยกว่า
แม่น้ำลำคลองที่ปล่อยให้
มีสภาพเป็นที่ที่น้ำท่วมถึง หรือปล่อยให้
พืชพรรณริมน้ำตามธรรมชาติ
มีการประเมินมูลค่าของป่าชายเลนที่สมบูรณ์
ไม่ถูกรบกวนจากกิจกรรมของมนุษย์ ในประเทศ
ไทยพบว่ามีมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างน้อย 1,000
เหรียญสหรัฐต่อเฮกแตร์ (และมีความเป็นไปได้
ที่อาจมีมูลค่าถึง 36,000
เหรียญสหรัฐ) และเมื่อ
เปรียบเทียบกับพื้นที่
ป่าชายเลนที่ได้เปลี่ยน
แปลงเป็นนาเกลือแล้วจะมี
มูลค่าเพียง 200 เหรียญสหรัฐต่อเฮกแตร์
คุณค่าและมูลค่าเหล่านี้ได้มาจากผลผลิตที่ส่ง
ขายในตลาด เช่น ปลา รวมกับมูลค่าทางอ้อม
ซึ่งคือการบริการ เช่น การป้องกันพายุ และ
การกักเก็บคาร์บอน

เราไม่มีเหตุผลพอเพียงทั้งทางสิ่งแวดล้อม
ทางสังคม และเศรษฐกิจที่จะสูญเสียพื้นที่ชุ่มน้ำ
แต่พวกเราทำไปแล้ว จากหลักฐานทางเอกสาร
ของหลายๆ ประเทศแสดงถึงการสูญเสียพื้นที่
ชุ่มน้ำ ตั้งแต่ร้อยละ 53 (สหรัฐอเมริกา) จนถึง
ร้อยละ 90 (นิวซีแลนด์) เราอาจประเมินได้ว่า
โลกได้สูญเสียพื้นที่ชุ่มน้ำไปแล้วประมาณ
ร้อยละ 50 และการสูญเสียก็ยังคงดำเนินต่อไป
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนา

เราได้ทำอะไรไปแล้ว และกำลังทำอะไร ที่ทำให้สูญเสียพื้นที่ชุ่มน้ำ

สาเหตุสำคัญที่ทำให้สูญเสียและเกิดความเสื่อมโทรมของพื้นที่ชุ่มน้ำ และรวมถึงการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

การสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัย ด้วยการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเป็นที่อยู่อาศัยและการพัฒนาอุตสาหกรรม

การนำน้ำไปใช้มากเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชลประทาน แต่รวมการเกษตรในรูปแบบอื่นด้วย การอุปโภค และความต้องการน้ำของอุตสาหกรรมไม่เฉพาะนำไปสู่การที่มีปริมาณน้ำจืดที่ใช้ประโยชน์ได้ลดลงแต่ทำให้มีปริมาณน้ำจืดที่เหลือมาหล่อเลี้ยงพื้นที่ชายฝั่งทะเลลดลงด้วย ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและหน้าทีของระบบนิเวศ

การตกตะกอน มีตะกอนจากพื้นที่การเกษตร จากพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกทำลายไหลมาตามแม่น้ำ ลำคลองและมาตกสะสมในพื้นที่ชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญ แต่มีกระทบทางลบที่เกี่ยวข้องน้อย

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น การนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ทั้งโดยอุบัติเหตุและด้วยความตั้งใจ จะส่งผลกระทบต่อประชากรและการอยู่รอดของชนิดพันธุ์พื้นเมือง การนำเข้าโดยอุบัติเหตุได้แก่ การถูกลากจูงด้วยเรือทะเลจากที่อื่น และจากน้ำอับเฉา จากการค้ำพีชน้ำ และปลาสวยงาม การหลุดจากแหล่งเพาะเลี้ยง

สัตว์น้ำ บางครั้งก็มีการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเพื่อการเกษตรและการป่าไม้

มลพิษ การปล่อยน้ำทิ้งจากการเกษตรที่ปนเปื้อนด้วยสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ย น้ำเสียที่ปนเปื้อนด้วยสารพิษจากอุตสาหกรรมลงสู่แหล่งน้ำโดยตรง โดยไม่ผ่านการบำบัดหรือมีการบำบัดบางส่วน

การเก็บเกี่ยวที่มากเกินไป การจับปลาหอย หมึก กุ้ง สาหร่ายทะเล และไม้จากพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างไม่ยั่งยืน เป็นการลดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศที่จะรักษาหน้าทีของพื้นที่ชุ่มน้ำ

สารอาหาร จากไนโตรเจน ฟอสฟอรัสและสารเคมีอื่นๆ จากการเกษตร และน้ำทิ้งชุมชนที่มีระบบบำบัดน้ำเสียที่ไม่ดีพอ จะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ น้ำจืด และพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล และเป็นสาเหตุของการสะสมของสาหร่าย และเป็นผลให้มีจำนวนสิ่งมีชีวิตลดลง

การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เกิดจากการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซเรือนกระจกอื่นจากกิจกรรมของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน สาเหตุเหล่านี้สอดคล้องกับผลการประเมินระบบนิเวศแห่งสหประชาชาติ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัจจัยเหล่านี้ไม่ลดลง แต่กลับมีผลกระทบเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีหลักฐาน

รองรับที่แสดงว่า การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศจะเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในช่วงทศวรรษนี้

สาเหตุที่สำคัญของการสูญเสียพื้นที่ชุ่มน้ำ ปัจจัยต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งภัยธรรมชาติและจากกิจกรรมและของมนุษย์ที่มีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ

อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิต

นักวิทยาศาสตร์ทั้งหมด นักการเมือง ส่วนใหญ่ ยอมรับว่าก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศมีปริมาณเพิ่มขึ้น และเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็วกว่าช่วงล้านปีที่ผ่านมา โลกมีอุณหภูมิสูงขึ้น และรูปแบบของภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงไป ผลสะสมเหล่านี้ทำให้ระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตต่างๆ ตลอดจนมวลมนุษยชาติอยู่ในภาวะเสี่ยง

■ ในขณะที่ปัจจุบันนี้ สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการสูญเสียและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ คือ การเปลี่ยนแปลงถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ได้ส่งผลไปทั่วโลกแล้ว ยิ่งมนุษย์เราให้ความสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเพิ่มขึ้น จะมีความรู้สึกถึงสถานภาพของสิ่งมีชีวิตในพื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศชัดเจนขึ้น การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ กำลังเป็นแรงขับเคลื่อนหลักที่ทำให้เกิดการสูญเสียระบบนิเวศในช่วงศตวรรษนี้ และจะเป็นแรงขับเคลื่อนให้ผลกระทบด้านอื่นๆ รุนแรงขึ้น

ระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างผลกระทบบางอย่างที่มีต่อระบบนิเวศ

■ โดยทั่วไปมักพบพื้นที่ชุ่มน้ำตามพื้นที่ลุ่มในเขตร้อนชื้น และป่าทางเหนือ ขั้วโลกและระบบนิเวศป่าสน ปะการัง และป่าชายเลน ซึ่งคิดกันว่าพื้นที่ชุ่มน้ำเหล่านี้ได้รับความเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศได้ง่าย เพราะระบบนิเวศเหล่านี้มีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศจำกัด ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ชุ่มน้ำเหล่านี้ อาจไม่สามารถแก้ไขให้เหมือนเดิมได้

■ คาดว่าการที่อุณหภูมิของน้ำทะเลเพิ่มขึ้นประมาณ 1-3 องศาเซลเซียส มักมีผลทำให้ปะการังมีสีซีดลง และทำให้มี

อัตราการตายเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง ยังไม่มีใครรู้ว่ามี การฟลูออไรด์มีปะการังบางชนิดมีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ

■ พื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล ซึ่งประกอบด้วยที่ราบลุ่มน้ำเค็ม และป่าชายเลนมักได้รับผลกระทบทางลบจากระดับน้ำทะเลที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีการสร้างเครื่องป้องกันในบริเวณที่ลุ่มต่ำ (เช่น **พังกันน้ำทะเล คันกันน้ำ**) จะเพิ่มความเสียหายจากน้ำทะเลท่วมจากพายุ และคลื่นขนาดใหญ่ในหลายพื้นที่

■ การเปลี่ยนแปลงทั้งระยะเวลาและปริมาณน้ำจืด จากพื้นที่ชุ่มน้ำในแผ่นดิน จะมีอิทธิพลต่อความเค็มต่อการมีธาตุอาหารใช้อย่างพอเพียง และระบบความชื้นในพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล ซึ่งทั้งหมดนี้มีผลกระทบต่อการทำงานของระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

■ แฉกเชื่อว่าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำแล้วอาจมีการขยายและกระจายได้ดีตามสภาพทางภูมิศาสตร์ตั้งมีหลักฐานตัวอย่าง เช่น ผักตบชวา และจอกหูหนูยักษ์ ที่คาดว่าจะมีการกระจายไปทางขั้วโลกเพิ่มมากขึ้นเมื่อมีอุณหภูมิสูงขึ้น

■ เกาะหลายแห่งที่มีความสูงน้อย โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งเกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก มหาสมุทรอินเดีย และมหาสมุทรแอตแลนติก และทะเลแคริบเบียน กำลังมีความเสี่ยงกับการจมน้ำ

แน่นอนว่าสิ่งมีชีวิตต้องปรับตัว เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศที่อาศัยอยู่พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ สภาพน้ำ และการกระจายของสิ่งมีชีวิต เมื่อต้องเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ สิ่งมีชีวิตจะมีการปรับ...สามรูปแบบ ได้แก่

1. "เคลื่อนย้ายหนี" สิ่งมีชีวิตบางชนิดจะเคลื่อนย้ายไปตามแนวภูมิศาสตร์แต่ไม่ใช่สิ่งมีชีวิตทุกชนิดสามารถทำได้
2. "อยู่ที่เดิม" แต่มีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยบางที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม(เช่น เปลี่ยนระยะเวลาผสมพันธุ์ เพื่อให้เหมาะสมกับการหาอาหารเลี้ยงตัวอ่อน)หรือมีการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม(บางที่อาจมีความทนทานต่อความร้อนที่เพิ่มสูงขึ้น)
3. ตาย

จะมีอิทธิพลต่อคุณภาพน้ำ และความเข้มข้นของน้ำเสียในรูปแบบต่างๆ ระดับของมลพิษที่อยู่ในรูปของธาตุอาหาร เชื้อโรค สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เกล็ด และอื่นๆ

ในขณะที่การคาดการณ์ผลกระทบเหล่านี้ดูเหมือนจะใช้เวลานานจึงจะเกิดผล การเสนอข้อมูลในแนวทางนี้เหมือนเป็นไปไม่ได้ และขึ้นอยู่กับประเทศแต่ละประเทศที่ผลกระทบเหล่านี้จะเป็นจริง เป็นอนาคตของพวกเราแต่ละคน และของครอบครัวของเรา เป็นไปไม่ได้ที่จะให้รายละเอียดของข้อมูลที่เหมาะสม ณ ที่นี้ ข้อมูลในรายละเอียดที่เป็นประโยชน์มากกว่านี้สามารถค้นหาได้จากเอกสารอ้างอิง

เราสามารถดูที่ผลกระทบต่อระบบนิเวศ ในกรณีของการมีน้ำจืดใช้อย่างพอเพียง

■ การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝนและความแปรปรวนเชิงแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดน้ำท่วม และความแห้งแล้งเพิ่มมากขึ้นในหลายๆ พื้นที่ โดยทั่วไปคาดว่าจะมีปริมาณน้ำฝนเพิ่มขึ้นในบริเวณ high latitude และในเขตร้อนชื้น และมีปริมาณน้ำฝนลดลงในเขต sub-tropical และในบริเวณ lower mid-latitude (พื้นที่เหล่านี้บางแห่งกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำจืดแล้ว) แบบจำลองทางคณิตศาสตร์บางแบบได้ทำนายว่าภายในปี

2050 ปริมาณน้ำเฉลี่ยที่ไหลจากแม่น้ำใน และปริมาณน้ำจืดแต่ละปีเพิ่มขึ้นร้อยละ 10-40 ในบริเวณ high latitude และเขตร้อนชื้น และจะลดลงร้อยละ 10-30 ในบริเวณ mid-latitude และในบริเวณ dry tropics

■ คาดว่าปริมาณน้ำจืดที่เก็บไว้ในธารน้ำแข็งและหิมะจะลดลงในช่วงศตวรรษนี้ ทำให้ปริมาณน้ำจืดที่สามารถนำมาใช้ได้ ในบริเวณที่ต้องอาศัยน้ำจากการละลายของน้ำแข็งของภูเขาสูงที่สำคัญลดลงด้วย ซึ่งบริเวณนี้มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณหนึ่งในหกของประชากรโลก

■ คาดว่าอุณหภูมิของน้ำที่สูงขึ้น และการเกิดปรากฏการณ์ที่รุนแรง (เช่น น้ำท่วม และภัยแล้ง)

2 กุมภาพันธ์
วันพืชมงคล
ชุ่มน้ำ
โลก

อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

สิ่งเหล่านี้มีความหมายอะไรต่อมนุษยชาติ

Wวกเราทุกคนต้องอาศัยการให้บริการจากระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรประมง ทรัพยากรน้ำ วัสดุก่อสร้าง การป้องกันน้ำท่วมและอื่น ๆ เป็นที่แน่ชัดว่าผลของการสูญเสียการบริการของระบบนิเวศก่อให้เกิดชุมชนที่ยากจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่ต้องพึ่งพาพื้นที่ชุ่มน้ำโดยตรงในการดำรงชีวิตของตน

เกิดอะไรขึ้นกับประชากรส่วนใหญ่อากู และน้ำที่พอเพียงสำหรับการอยู่รอดของมนุษย์หรือป?

มีน้ำไม่พอเพียงและมีข้อจำกัดในการเข้าถึงน้ำจืดได้ส่งผลกระทบต่อประชากร 1-2 พันล้านคนแล้ว พื้นที่ชุ่มน้ำไหนแผ่นดินเป็นกุญแจสำคัญ (รวมถึงน้ำใต้ดิน ซึ่งแหล่งน้ำใต้ดินบางแห่งเชื่อมต่อกับพื้นที่ชุ่มน้ำด้วย) ด้วยความสามารถที่มีอยู่ในการกรองและดักจับสารพิษจากน้ำ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการใช้น้ำจืดของมนุษย์ ความต้องการใช้น้ำในระดับโลกไม่ลดลงเมื่อมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนรูปแบบการใช้ชีวิต ผลของการ

เปลี่ยนแปลง ภูมิอากาศจะส่งผลให้มีปริมาณน้ำที่นำมาใช้ได้ลดลง และเพิ่มความเสี่ยงที่จะเผชิญกับความแห้งแล้ง และการเปลี่ยนเป็นทะเลทรายในบางพื้นที่

น้ำจืดมีบทบาทสำคัญต่อการผลิตอาหารของโลก ร้อยละ 80 ของพื้นที่เกษตรกรรมของโลกเป็นเกษตรน้ำฝน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผลผลิตทางการเกษตรลดลง เพราะมีปริมาณน้ำฝนลดลงในพื้นที่แห้งแล้งถึงขั้น ในเขตร้อน แถบเมดิเตอร์เรเนียน ในยุโรป ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ เป็นที่แน่นอนว่าปริมาณน้ำฝนที่มากเกินไปจะมีผลเสียต่อการผลิตอาหารด้วย นอกจากนี้ในการผลิตอาหารบ่อยครั้งที่ไม่ได้ใช้น้ำจากน้ำฝนแหล่งเดียว แต่จากแหล่งน้ำอื่น ๆ จากการชลประทาน การเกษตรในเขตชลประทานมีความจำเป็นมากสำหรับการผลิตอาหารของโลก ในปัจจุบันมีการเกษตรในเขตชลประทานเพียงร้อยละ 18 ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด แต่ต้องรับผิดชอบผลิตธัญพืชถึงร้อยละ 50 ของธัญพืชที่ผลิตขึ้น เพื่อเลี้ยงประชาคมโลก ในปัจจุบันมีประชากรประมาณ 850 ล้านคนขาดแคลนอาหาร

ดังนั้น เราได้มาถึงจุดของการท้าทายที่ความมั่นคงทางอาหารลดลง และความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นต่อการเพาะปลูกในเขตชนบทมีเพิ่มมากขึ้น

ประชากรเกือบ 2,000 ล้านคนอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย ซึ่งมักเป็นผลมาจากการทำลายพื้นที่ชุ่มน้ำ และการปรับเปลี่ยนพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นที่ราบน้ำท่วมเป็นพื้นที่เกษตรและชุมชนเมือง การสูญเสียพื้นที่ชุ่มน้ำยังคงมีต่อไป ประกอบกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในบริเวณเฉพาะที่กล่าวข้างต้น เป็นการเพิ่มความเสียหาย ผลกระทบของอุทกภัย เช่น ทำให้ผู้คนเสียชีวิตทันที มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคระบาด และมีปรากฏการณ์หลายอย่างที่แสดงผลกระทบทางลบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศต่อสุขอนามัยของมนุษย์ เป็นผลระยหายที่ก่อให้เกิดความหุดหู่และกระวนกระวาย อุทกภัยและฝนตกหนักอาจทำให้เกิดมลพิษทางน้ำจากการปนเปื้อนของสารเคมีและสารพิษอื่น ๆ

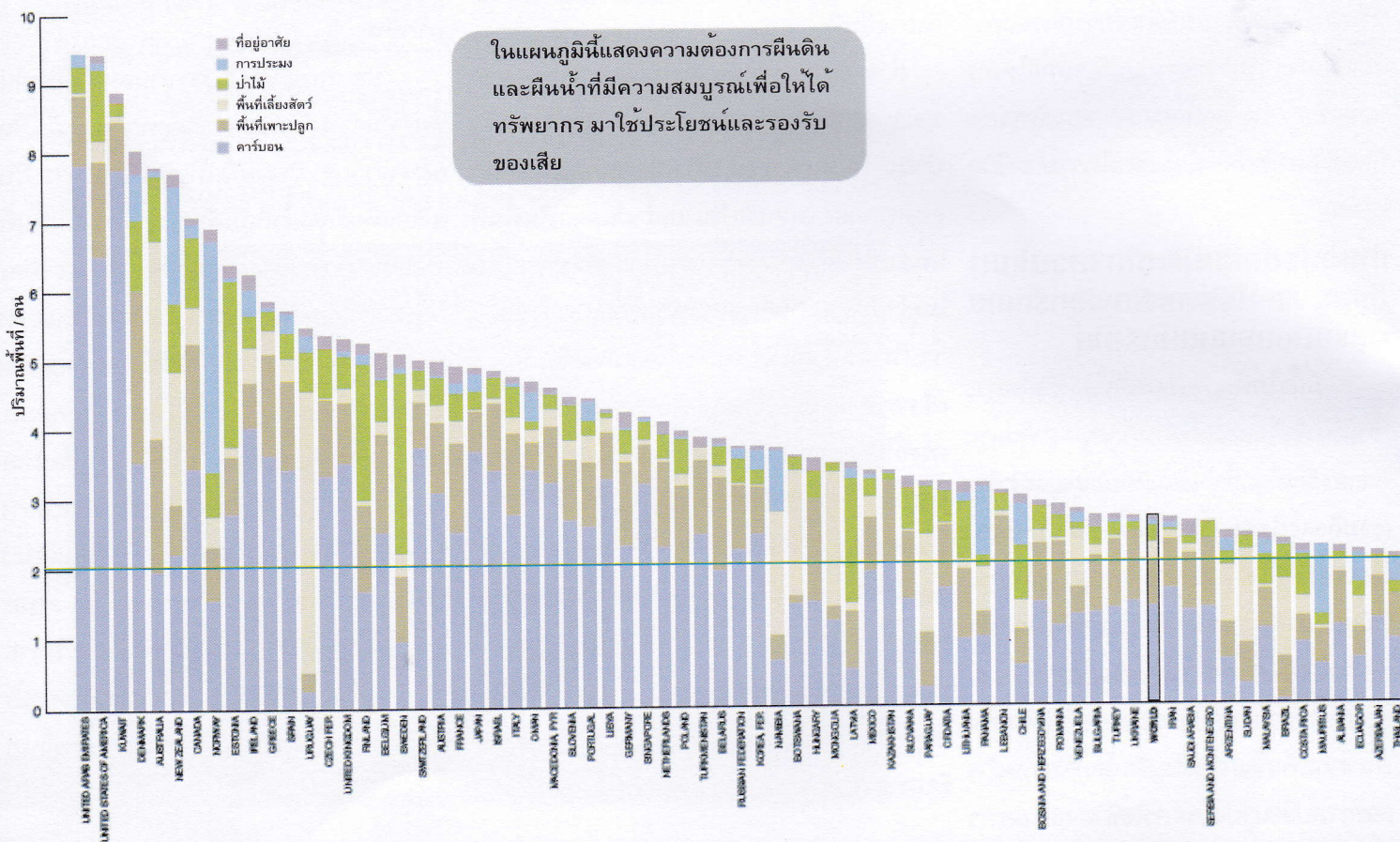
ผลกระทบทางลบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ต่อพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล ก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์อย่างมีนัยสำคัญ ประชากรกว่าร้อยละ 50 อาศัยอยู่ตามแนวชายฝั่งทะเล และบริเวณนี้มีความหนาแน่นของประชากรมากเป็นสามเท่าของความหนาแน่นเฉลี่ยของโลก มีชุมชนที่ยากจนที่สุดหลายแห่งเป็นชาวประมงพื้นบ้านที่มีความเป็นอยู่ขึ้นกับการทำการประมงในป่าชายเลน และตามแนวปะการัง ในประเทศที่กำลังพัฒนา มีการ

จับปลาจากแนวปะการังประมาณหนึ่งในสี่ของปริมาณที่จับได้ ซึ่งหล่อเลี้ยงผู้คนประมาณ 1,000 ล้านคน ของทวีปเอเชีย ตัวอย่างเช่น ในประเทศอินโดนีเซีย ประชากรประมาณร้อยละ 60 มีความเป็นอยู่ที่ต้องอาศัยการประมงทะเล และประมงชายฝั่งเพื่อหาอาหารและดำรงชีวิต แนวปะการังเกรทแบริเออร์สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศออสเตรเลียปีละ 4.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดย 3.9 พันล้านเหรียญสหรัฐ มาจากการท่องเที่ยว 459 ล้านเหรียญสหรัฐจาก

นันทนาการและ 115 ล้านเหรียญสหรัฐจากการประมงเชิงพาณิชย์ และสามารถสร้างงานได้ 63,000 งาน

รอยเท้าทางนิเวศของมนุษย์ต่อคน / ปี2548

พุ่มซึ่งครอบคลุมพื้นที่โลกเพียงร้อยละ 3 แต่เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้วว่าเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนที่สำคัญ และการผันน้ำจากพุ่มและการเปลี่ยนแปลงพุ่ม เพื่อใช้ประโยชน์อื่นทำให้พุ่มกลายเป็นแหล่งปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญ มีหลักฐานหลายอย่างเพิ่มขึ้นที่แสดงบทบาทของป่าชายเลน บึงน้ำเค็ม และพื้นที่ชุ่มน้ำอื่นในการเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำ และให้ความมั่นคงต่อการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเหล่านี้เป็นอย่างดี

แต่ทำอย่างไรในกรณีของการลดเราคงทำวิธีนี้ได้อย่างเดียวไม่ได้ในการแก้ไขปัญหานี้ แม้ว่าเราจะเริ่มทำตั้งแต่พุ่มนี้ด้วยความตกลงระดับโลก ในการลดการปลดปล่อยและมีส่วนประมาณสนับสนุนให้ดำเนินการมันยังไม่เพียงพอ เพราะการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศได้ก่อให้เกิดผลกระทบแล้ว และดังนั้นเราจึงต้องการมาตรการการปรับตัวเพื่อรับมือด้วย รัฐบาลหลายๆ รัฐบาลเริ่ม

หันมามองที่มาตรการการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในเรื่องของภาคส่วนต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบ เช่น การเกษตร ป่าไม้ ประมง พลังงาน โครงสร้างพื้นฐาน (อาคาร การคมนาคมขนส่ง น้ำ) ท่องเที่ยว สุขภาพอนามัยของมนุษย์ ระบบนิเวศทะเล และชายฝั่งทะเล และทรัพยากรน้ำ ที่เสนอมาทั้งหมดนี้ขาดการพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างมาตรการการปรับตัวของภาคส่วนต่างๆ และการปรับตัวของส่วนหนึ่ง อาจก่อให้เกิดผล

Sink : กระบวนการ กิจกรรม หรือกลไกที่ดึงก๊าซเรือนกระจกจากบรรยากาศ

Source: กระบวนการ กิจกรรม หรือกลไกใด ๆ ที่ปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่บรรยากาศ

กระทบทางลบอย่างใหญ่หลวงของอีกส่วนหนึ่ง ตัวอย่างเช่น เราจำเป็นต้องการผันน้ำเพื่อการชลประทานสำหรับการผลิตอาหาร ซึ่งอาจส่งผล

กระทบ ต่อคุณภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล ลดพื้นที่การเพาะพักตัวอ่อนสำหรับทรัพยากรประมง หรือลดความสามารถของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำในแผ่นดินในการสนับสนุนการเพาะเลี้ยงและการประมง มีหลักฐานที่สนับสนุนที่บางรัฐบาลกำลัง

จัดการกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในภาพรวมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างการจัดการระบบนิเวศ (ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน) และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ถ้อยแถลงที่เป็นบวกได้มาจากสมุดปกขาวของสหภาพยุโรป ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ซึ่งบันทึกไว้ว่า "กลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการจัดการและอนุรักษ์น้ำ แผ่นดิน และทรัพยากรชีวภาพเพื่อรักษาและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เป็นทางหนึ่งที่ได้รับมือกับผลกระทบที่เกิดขึ้น และสามารถรองรับการป้องกันภัยธรรมชาติ... หลักฐานที่แนะนำที่การทำงานกับความสามารณในการดูดซับของธรรมชาติ หรือการควบคุมผลกระทบในชุมชนเมือง และชุมชนชนบทสามารถใช้เป็นแนวทางการปรับตัวที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการมุ่งเน้นที่โครงสร้างพื้นฐาน" นอกจากนี้ ถ้อยแถลงนี้ยังแสดงถึงแนวทางเชิงระบบนิเวศในภาพรวมซึ่งเป็นวิธี-

เดียวที่จะรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นก้าวต่อไปในการยอมรับความสำคัญในบทบาทของระบบนิเวศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เป็นการเน้นความสำคัญของระบบนิเวศเช่นเดียวกับความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นการแสดงโอกาสถึงความเป็ศูนย์กลางของพื้นที่ชุ่มน้ำและน้ำ

การปรับตัวพื้นฐานด้วยระบบนิเวศต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในภาพรวมสำหรับพื้นที่ชุ่มน้ำในแผ่นดิน

ต้องการกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- ลดความเสื่อมโทรมของพื้นที่ลุ่มน้ำจากการทำลายป่าไม้
- การฟื้นฟูป่าไม้
- รักษาและฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำ และที่ราบลุ่มน้ำท่วมริมฝั่งแม่น้ำ ซึ่งเป็นการป้องกันน้ำท่วมที่ดีกว่า
- ปรับปรุงการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ และน้ำในระดับลุ่มน้ำ
- ฟื้นฟู "โครงสร้างเขียว" เท่าที่จะเป็นไปได้ ระบบป้องกันน้ำท่วมตามธรรมชาติด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำในแผ่นดิน จะช่วยทำให้เกิดความมั่นใจว่าการให้บริการทางนิเวศอื่นๆ จากพื้นที่คงดำรงอยู่ต่อไป

การปรับตัวพื้นฐานด้วยระบบนิเวศสำหรับพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล

ต้องการกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- ลดการสูญเสียและความเสื่อมโทรมของป่าชายเลน บึงน้ำเค็ม สันทราย แนวปะการัง และพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเลอื่นๆ และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำเหล่านี้เท่าที่จะทำได้ เพื่อให้

ระบบนิเวศมีความสามารถในการฟื้นตัวเพื่อรับมือกับระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น

- ลดการพัฒนาการก่อสร้างโครงสร้างที่มีความแข็ง เพื่อป้องกันน้ำท่วมตามแนวชายฝั่ง โดยเปลี่ยนเป็นโครงสร้างเขียวให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- เคลื่อนย้ายเครื่องป้องกันคลื่นที่สร้างขึ้นตามแนวป่าชายเลนและบึงน้ำเค็มออกไป ซึ่งอาจลดความรุนแรงของคลื่นที่เข้าหาฝั่งได้เมื่อน้ำทะเลมีระดับสูงขึ้น

(Green infrastructure หรือโครงสร้างเขียว :

เป็นคำที่สะท้อนบทบาทของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนการใช้ที่ดิน ทั้งในพื้นที่ชุ่มน้ำในแผ่นดิน และพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล)

ตัวอย่างของโครงสร้างเขียว

ก่อนมีการฟื้นฟู

หลังจากการฟื้นฟู

สารจากพื้นที่ชุ่มน้ำ

" การคิดเป็นเรื่องง่าย
ทำเป็นเรื่องยาก การทำตาม
ความคิดเป็นเรื่องที่ยากที่สุดใน
บรรดาเรื่องอื่น ๆ "

โยฮัน วูล์ฟกัง วอน เกอर्टเต

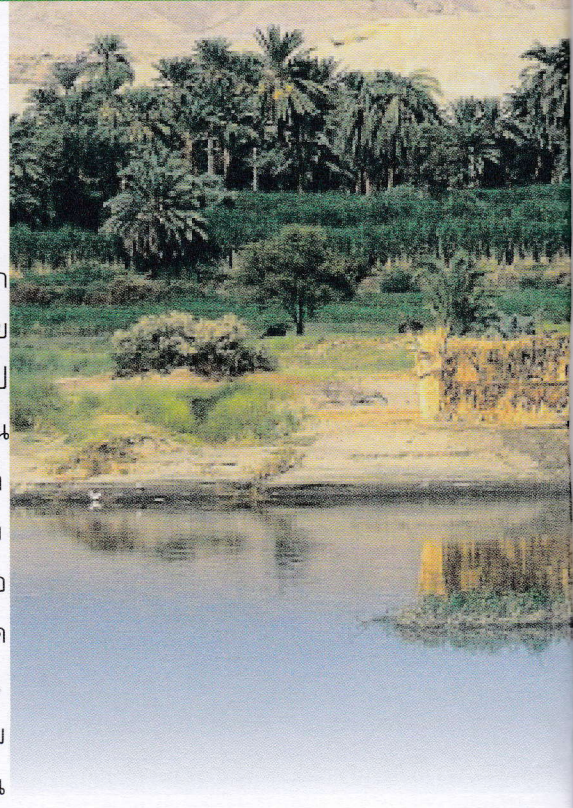
พวกเราทุกคนมีบทบาทในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนี้ ไม่มีข้อสงสัยว่าแต่ละคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกที่พัฒนาแล้ว มนุษย์มีรูปแบบการดำรงชีวิต และ การใช้ น้ำ และ พลังงาน ในปัจจุบัน นิสัยในการกินของเราและอื่นๆ เป็นวิถีที่ไม่ยั่งยืนและไม่ค่อยมีใครนึกถึงความเชื่อมโยงของรูปแบบการใช้ชีวิตของเรากับผลกระทบที่มีต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ "พูดไป เดินไป" เป็นความท้าทายที่สุดของแต่ละคน และวิธีที่พื้นที่ชุ่มน้ำสื่อสารถึงแต่ละคน "คนในพื้นที่ชุ่มน้ำสามารถทำอะไร" ใครที่มีกิจกรรมที่เข้มแข็งในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด

นักวิทยาศาสตร์ ผู้มีอำนาจตัดสินใจ และนักสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำต้องให้ข้อมูลข่าวสารที่เข้มข้นเกี่ยวกับพื้นที่ชุ่มน้ำ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพต่อภาคส่วนอื่น และต่อผู้วางแผนเกี่ยวกับพื้นที่ชุ่มน้ำของรัฐ

■ การรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ ช่วยในการเพิ่มความสามารถในการฟื้นตัวของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง และแรงกดดันทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและจากกิจกรรมของมนุษย์

■ ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ ทั้งระบบนิเวศและชนิดพันธุ์เป็นสิ่งจำเป็นภายใต้การคุกคามจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ แต่การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่เหมาะสมสามารถลดผลกระทบเหล่านี้ได้

■ การลด การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเป็นเรื่องของ

คาร์บอนทั้งหมด ขณะที่การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเป็นเรื่องของน้ำ

■ ไม่มีข้อสงสัยเลยว่าปัจจัยหลักที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศคือ น้ำ น้ำ และความมั่นคงทางอาหารเป็นประเด็นหลักของทุกรัฐบาล และทั้งนี้ภาคส่วนเรื่องน้ำ และการจัดการน้ำมักมีบทบาทหลักในกลยุทธ์การปรับตัว การเกิดอุทกภัยสามารถลดลงได้โดยการฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำที่ราบลุ่มน้ำท่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อทำรวมกับการวางแผนการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นทั้งการฟื้นฟูและการคุ้มครองการให้บริการของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งเป็นชัยชนะของมวลมนุษยชาติที่คล้ายคลึงกัน คือการป้องกันการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเลสามารถเป็นผลสำเร็จได้อย่างน้อยที่สุดด้วยการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล เช่น ป่าชายเลนและบึงน้ำเค็ม ซึ่งช่วยลดการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้วยการกักเก็บคาร์บอน และการรักษาการให้บริการของระบบนิเวศ ทั้งสองกรณี การแก้ไขโดยวิธีทางธรรมชาติจะดีกว่าสำหรับพื้นที่ชุ่มน้ำ ความหลาก

หลายทางชีวภาพและมนุษย์มากกว่าการก่อสร้างทางวิศวกรรมใดๆ

■ ความพยายามในการลดการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในพื้นที่ชุ่มน้ำและความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำสามารถช่วยด้วยการเพิ่มการกักเก็บคาร์บอนและการเกิดฝนในพื้นที่

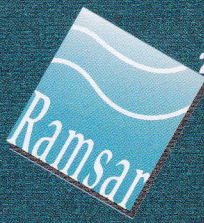
■ นโยบายการปรับตัวที่ไม่มีกระบวนทัศน์สามารถทำความเสียหายให้แก่พื้นที่ชุ่มน้ำ และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ นโยบายที่ให้หันหน้ามาใช้ในการชลประทานเพื่อการผลิตอาหารในพื้นที่ที่มีน้ำไม่เพียงพอ อาจทำให้ความสามารถในการสนับสนุนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการประมงของพื้นที่ชุ่มน้ำ

ลดลง การปรับปรุงการผลิตอาหารในพื้นที่หนึ่งและก่อให้เกิดการลดลงของอีกพื้นที่หนึ่ง แม้โดยไม่ตั้งใจ ไม่ใช่ในนโยบายการปรับตัวที่ใช้ได้ กลยุทธ์และนโยบายการปรับตัวโดยมีพื้นฐานจากระบบนิเวศสามารถช่วยลดความเสี่ยงภัยพิบัติที่เกิดผลทางลบต่อแนวทางการปรับตัวของภาคส่วนอื่นๆ

พวกเราทุกคน

ถึงใจประเทศที่พัฒนาแล้วและใจประเทศที่กำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกหลานของเรา กำลังเผชิญกับความท้าทายที่วิกฤตจากผลของการไม่ควบคุมการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ แต่สถานการณ์เหล่านี้มิใช่ไม่สิ้นหวัง เราสามารถช่วยเหลือได้ "ชาวพีบีทีชุ่มน้ำ" โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่บีตาแห่งสูงสามารถกระจายข่าวสารและข้อมูลต่อสาธารณชน และภาคส่วนอื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้ที่ยั่งยืนที่เราสามารถช่วยแก้ปัญหาของโลกได้ด้วยเราไปในพื้นที่ชุ่มน้ำของเรา

2 กุมภาพันธ์
วันพิภพที่
ชุ่มน้ำ
โลก

โลกร้อนบรรเทาได้ หากใส่ใจในพื้นที่ชุ่มน้ำ

เอกสารอ้างอิงที่เป็นประโยชน์ที่สามารถหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

- Climate Change 2007: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate.
www.ipcc.ch/publications_ipcc_fourth_assessment_report_synthesis_report.htm
- Wildlife in a changing World: An analysis of the 2008 IUCN Red List of Threatened Species.
<http://data.iucn.org/dbtw-wpd/edocs/RL-2009-001.pdf>
- Millennium Ecosystem Assessment, 2005. Ecosystems and Human Well-being: Wetlands and Water Synthesis.
www.millenniumassessment.org/documents/document.358.aspx.pdf
- Ramsar COP 10 DOC.25: Additional information on climate change and wetland issues.
www.ramsar.org/pdf/cop10/cop10_doc25_e.pdf
- The Natural Fix: the role of ecosystems in mitigation.
www.grida.no/_res/site/file/publications/natural-fix/BioseqRRA_scr.pdf

หน้าที่ของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ คือ

"อนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำทั้งหมดอย่างชาญฉลาดด้วยการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน"

หาข้อมูลเกี่ยวกับอนุสัญญาแรมซาร์ และการดำเนินงานจากเว็บไซต์ของอนุสัญญาซึ่งดูแลและปรับปรุงโดยสำนักเลขาธิการอนุสัญญา

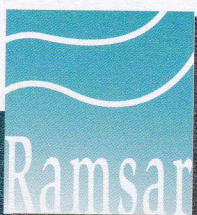
www.ramsar.org

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย
สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักเลขาธิการอนุสัญญาแรมซาร์
Ramsar Convention Secretariat
Rue Mauverney, 28
1196 Gland, Switzerland
Tel : +41 22 999 0170
Fax : +41 22 999 0169
email : ramsar@ramsar.org

อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ
www.ramsar.org